Türkay: Diyarbakır ve bölgedeki Ermeniler 3-4 kuşaktır asimile oluyor

Posted on 20/11/2019

Diyarbakır Eski Kiliseler Başkanı Gafur Türkay, 2015'te yaşanan hendek olaylarının ardından Sur'daki kilisenin hasar görmesi ve ilçedeki yasaklar nedeniyle bölgedeki Ermenilerin hiçbir dini ve kültürel töreni birlikte gerçekleştiremediğini söyledi.

Rûdaw TV'de sabah yayınlanan "Nûrojî Dostan" programının "Taşteya Dostan" (Dostlarla Kahvaltı) bölümünde Rûdaw Diyarbakır Temsilcisi Maşallah Dekak'ın konuğu olan Diyarbakır Eski Kiliseler Başkanı ve Surp Giragos Ermeni Kilisesi Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Gafur Türkay, Türkiye ve özellikle de bölgede yaşayan Ermenilerin durumu hakkında bilgi verdi.

Ermenilerin Diyarbakır'a "Dikanagir" dediğini hatırlatan Türkay, 1915 olaylarından önce burada çok sayıda Ermeni'nin yaşadığını belirtti.

"MÜSLÜMAN OLAN ÇOK SAYIDA ERMENI AILE VAR"

Cumhuriyetin ilanından sonra da Diyarbakır'da yakşaık 400 ailenin yaşadığını dile getiren Gafur Türkay, " Ancak zamanla Türkiye'de yaşanan olayların ardından giderek bu sayı da azaldı. Burada yaşayan Ermenilerin zazıları yurt dışına, Avrupa ve Amerika'ya, bazıları da diğer Türkiye metropollerine özellikle İstanbul'a göçetti. Ayrıca din değiştirerek müslüman olan çok sayıda aile de var" dedi.

2012'de Sur'da Surp Giragos Ermeni Kilisesi'ninin açılışından sonra çok sayıda kişinin dini

etkinliklere katıldığına işaret eden Türyak, “Dini etkinlikler düzenlediğimizde kalabalık bir kitle katılıyordu. Çatışmalar ve yasaklar yaşanmadan önce Paskalya kutladık yaklaşık bin 200 kişi katıldı. Etkinliğe yaklaşık 200 müslüman dostumuz kadıldı. Katılanlar arasında 700-800 kişi de sonradan müslüman olmuş Ermenilerden oluşuyordu” diye konuştu.

Türkay, “Hristiyanların dini törenlerini, örf ve adetlerini yerine getirebilmesi için kiliselere ihtiyacı var. 2012’de Sur’daki Surp Giragus Ermeni Kilise’sini yeniden onardığımızda bunu daha iyi gördük. Çünkü Ermeniler birçok kültürel etkinliklerini kiliselerde gerçekleştiriyor. Mesela yeni doğan çocuklarını kilise de vaftiz ediyorlar. Cenazeler kiliseden kaldırılıyor. Düğünler, bayramlar, mutlu ve hüzünlü etkinliklerin hepsi kilisede gerçekleşiyor. Biz bu kiliseyi açmadan önce herhangi bir etkinlik olmuyordu” dedi.

“KILISE OLMAYINCA AYIN DE, BAYRAM DA OLMUYOR”

Surp Giragus Kilisesi açıldıktan sonra Türkiye’nin değişik kentlerinden hatta Avrupa’dan da çok sayıda kişinin geldiğiğini belirten Türkay, şu ifadeleri kullandı:

“Daha önce Ermeniler adına dini bir etkinlik yapılmıyordu. Ama mesele Süryanilerin Meryem Ana Kilisesi her zaman açıktı, kilisenin papazı vardı ve her hafta ayin yapılırdı. Ermeniler de tek tük o kiliseye giderek ayinlere katılırdı. Surp Giragus Kilisesi’nin açılışına 4-5 bin kişi katıldı. 2015’e kadar tüm etkinliklere katılım oldu. 2015’teki çatışmalarda kilise de zarar gördü daha sonra o bölge tamamen kapatıldı. Hala o bölgeye giriş çıkışlar yasak. Son 3 buçuk yıldır herhangi bir toplu ibadet yapılmış değil. Bu süre içerisinde iki yaşlı Ermeni vefat etti, cenazelerini Süryani kilisesinde kaldırdık.”

2016’dan bu yana Ermenilerin ne bayram ne de ibadetlerini kilise de yapamadığını vurgulayan Gafur Türkay, “Kilise olmadığı için restorantlarda, cafelerde bir araya gelerek kutlama yapabiliyoruz” dedi.

Ermenilerin son 10-15 yıldır kimliklerini gizlemediğini ifade eden Türkay, Barış Süreci'nde yaşanan huzur ortamının bölgedeki farklı etnik ve dini kimliklere de yaradığını söyledi.

Türkay, "1990'lı yıllarda, faili mechulllerin yaşandığı dönemde zorluklar yaşanıyordu. Ülkede sıkıntılar olduğu zaman bizim için de zor oluyor" dedi.

"ERMENILER 3-4 KUŞAKTIR ASIMILE OLUYOR"

Diyarbakır ve bölgede Ermenilerin anadilde eğitim yapabileceği bir kurum veya okul bulunmadığını ifade eden Diyarbakır Eski Kiliseler Başkanı Gafur Türkay, "Çocuklarımız burada Türkçe okuyor, Ermenice öğrenme imkanı olmadığı için anadillerini bilmiyor. Okumak için çocuklarını İstanbul'a gönderenler de oraya göçediyor. Çocukları oraya gönderirsek yatılı okumak zorunda. Göçlerin birçoğu da bu sebeple oluyor zaten" diye konuştu.

"Lozan anlaşmasına göre Ermenilerin kendi anadillerinde eğitim hakkı var" diyen Türkay şöyle devam etti:

"Fakat Cumhuriyet kurulduktan bu yana yeni bir Ermeni okulu açılmadı, hatta var olanlar da kapatıldı. Cumhuriyetin ilanından önce yaklaşık 40 okul varmış, şimdi ise yaklaşık 10 okul bulunuyor, bunların tümü de İstanbul'da. Burada bir okul açabilmeniz için imkan olmalı, öğretmen, öğrenci bulunmalı. Son 3-4 kuşaktır bu bölgede yaşayan Ermenilerin hiçbiri kendi anadilini öğrenemiyor, asimile oluyor. Ben de birkaç kelime dışında anadilimi bilmiyorum."

Anadilde eğitim için vakıf olarak proje hazırladıklarını vurgulayan Türkay, "Proje hakkında Milli Eğitim'den diğer vakıf ve belediyelerden yardım talebinde bulunduk. Sur Belediyesi bize yardımda bulundu ve iki dönem kurs açtık. Kursiyerlerimiz arasında 7 yaşından çocuklardan 70 yaşına kadar insanlar vardı. Fakat şiddet ve çatışmalar olduğunda biz de

bundan olumsuz etkileniyoruz” dedi.

Kaynak: rudaw.net